

# Foaia Diecezană

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

<p><b>Prețul abonamentului:</b></p> <p>Pe un an . . . . . 240 Lei          Pe jumătate de an . . . . . 120 Lei          Pe un pătrar de an . . . . . 60 Lei          Un număr . . . . . 5 Lei          Pentru străinătate pe un an . . . . . 300 Lei</p>	<p><b>APARE DUMINECA</b></p> <p>Manuscrisele nu se înapoiază și se adresează redacțiunii „Foaia Diecezană”, iar banii pentru abonamente și inserațiuni se trimit administrațiunii „Tipografia și Librăria Diecezană” în Caransebeș.</p>	<p><b>Prețul inserțiunilor:</b></p> <p>Pentru publicațiuni oficiale, concurse edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 120 Lei, până la 200 de cuvinte 180 Lei, de aci în sus 200 Lei</p>
--	---	---

## Marele calomniat.

Dincolo și dincoace de granița de sud-vest se află o mulțime de sate mândre, cari cândva au fost românești, după cum le dovedesc numele puțin stâlcite ale locuitorilor. Ardelean, Moldovan, Muntean și Murășan nu au putut fi niciodată nume de streini și totuși purtătorii lor de azi ne sunt dușmani dela roată. Cum a fost cu puțință năpărlirea aceasta nenorocită? Explicatorii ne mângâie cu afirmația că timpurile de atunci și atunci au fost rele și dușmănoase nouă. Dar bietul timp zadarnic este calomniat, fiindcă el întotdeauna a căutat să-și facă cursul spre binele oamenilor.

Azi putem stabili cu exactitate cum s'au schimbat la față Românii înstreinați pe vecie. În multe cazuri a ars biserica românească sau au dus-o apele și atunci credincioșii, mici la suflet, în loc să-și fi clădit la loc o biserică cât de mică, s'au alipit de biserica streină, care, încetul cu încetul, le-a întors pe dos sufletul cum întorci un cojoc netrebnic. Cine să-i mustre și să-i supere pentru fapta aceasta groaznică, nu s'a aflat. Satele românești din jur nu au crezut atunci cum nu cred nici azi că este o sfântă datorie a lor să sară și să se frământă pentru salvarea sionului românesc din vecini.

Îți vine o amăreală pe suflet când te gândești cum lipsa dragostei frățești ni-a aruncat în brațele străinilor mii și mii de Români neași. Să fixăm deci bine lucrurile, nu timpurile ne-au dat în cap, ci micimea noastră sufletească, care și azi lucrează de multe ori spre dauna și rușinea noastră.

De câte ori *acțiuni salvatoare repezi* și în zilele noastre sunt luate sub „studiu”, care durează, normal, un deceniu. Dușmanii lucrează repede și intensiv și „studiu” nostru nu e chip să se termine.

Soluția unei chestiuni vine de obicei la moartea chestiunii. În Maramureșul frumos că un rai, zeci de sate românești sunt roase de sărăcie neagră și ce bine ar fi dacă fiecare sat bănațean ar lua sub oblăduirea sa un sat din Maramureș și l-ar ajuta prin cele materiale și prin legături sufletești. Plăcută propunere dar chestia ar trebui mai întâi „studiată” și încă *temeinic*, fapt care înseamnă că toate satele maramureșene se pot prăpădi până când chestiunea va fi bine studiată.

Sau un colț din Bănat după sute de ani de suferință și de muncă cere și el ceva. Chestiunea iarăși trebuie ani întregi „studiată” până când lumea se resemnează ca cel rătăcit în peșteră. Pipăe cât pipăe prin întunec și dacă vede că nu mai este scăpare, încetul cu încetul se împacă cu gândul morții și moare.

Așa au făcut Ardelean, Moldovan și Muntean, cari au tot așteptat ajutor dela frații lor și dela o vreme s'au săturat și azi îi cheamă „Erdelean”, „Moldovan” și „Muntyán”.

Chestiunile mari ale neamului nostru nu trebuiesc studiate ci „simțite”, fiindcă unde lipsește inima de lângă cap, lucrurile se întind în vecinicie și pe pământ nu se mai rezolvă.

Muzica lui Schubert poți să o studiezi din cărțile altora, dar dacă tu nu o simți, pentru tine nu există.

Interesele neamului le poți apăra dacă ai inimă românească, care simte împreună cu alții, cu studiul însă pot pieri toți cei din jurul tău, fiindcă durerea lor pentru tine este simplamente vax.

Un om era odată în primejdie de a se înneca și văzând pe alt om la mal a început să strige: Ajutor! Ajutor!

Omul, care era învățat să „studieze” orice chestiune, în loc să-i fie întins nenorocitului mâna sau un par, a început să-l dascălească: Ce ai căutat aici? De ce ai intrat aici?

Și bietul om, care bea la apă din greu, îi răspundea: „Lasă-mă cu întrebările și dă-mi mâna să scap“.

Oh, câte mândre sate românești au ajuns slugi la străini din lipsa mâinii de ajutor și câte admirabile planuri românești se înneacă în apă și azi pe urma dascălilor cari și în momentele de supremă primejdie cu orice preț vor să studieze mai întâi chestiunea.

Azi nu se mai găsește în scumpa noastră țară nici un cronicar care să pună metehnele sufletului românesc în cărca timpului nevinovat, ci el va căuta oameni cari poartă vina singuri și azi când cultura românească stă sus, nu mai pot rămâne uitate faptele oamenilor cari prin „studiu“ fără hotar se pun deacurmezișul înfăptuirii unor salutare planuri românești. Dacă în trecutul nostru amarnic s'au prăpădit zeci de mii de Români în urma indiferenței și a lipsei de dragoste frățească, azi este o imposibilitate să oprești avântul neamului spre o soarte mai bună prin „studii“ sine fine.

**Dr. Ștefan Cioroianu**  
protopresbiter.

## Numele de botez.

Într'un timp se pornise un curent pentru latinizarea limbei noastre românești. Orice cuvânt, căruia nu i se putea afla rădăcina în limba latină, era eliminat și înlocuit cu un cuvânt latin; până ce veniră oameni cu mari pregătiri și cunoștințe filologice și aceștia s'au pogorât la izvor, la poporul de jos și au aflat aici: *ogîndă* nu specol, *milă* nu misericordie, *sutaș* nu centurion, *prăpastie* nu precipițiu, *înțelepciune* nu sapiență, *lăcomie* nu lemargiă, *lingușire* nu adulare. ș. a. m. d.

Tot astfel, de un timp încoace s'a pornit un curent — cu deosebire printre preoții și învățătorii dela sate — de a se da pruncilor nou-născuți nume romane ca: Coriolan, Octavian, Brutus, Caius, Camil etc. Poporul apoi imitează, căci și badea Toader dorește ca pe nepotul său să-l cheme „Coloran“ ca pe al dascălului, sau „Vergel“ ca pe al popii. Ei bine! Numele acestea, deși sunt nume de oameni mari, figuri strălucite de ale strămoșilor noștri, totuși sunt nume păgâne, pentru că Romanii se închinau Zeilor.

Noi ar trebui să avem totdeauna în vedere cumcă nu suntem pur Romani ci suntem o formație din Daci și Romani, din două popoare de viteji. Romanii au fost cel mai viteaz și cel mai strălucit popor din lume, dar și Dacii au

fost un popor viteaz și foarte războinic, căci Romanii au avut cu ei multe și mari războaie, până ce i-au învins. Mulți Daci au perit în război și locul lor l-au ocupat coloniștii Romani, cari amestecându-se cu Dacii rămași au dat naștere poporului Român de astăzi. Deci din aceste două popoare eroice, n'a putut să se plămădească decât iar numai un popor de eroi. Și dacă strămoșii noștri — Romani și Daci — și-au avut oamenii lor mari, apoi și noi, poporul Român, avem eroii noștri, figuri strălucite, cu nimic mai pre jos decât ale strămoșilor. Căci, cu cât ar fi mai pre jos în strălucire și vitejie, eroii noștri dela Rovine, Podul-Înalt și Călugăreni, față de eroii strămoșilor Romani și Daci? Și care dintre eroii Romanilor sau ai Dacilor se poate mândri cu alătea învingeri strălucite ca — de exemplu — Ștefan cel Mare? Căci

*Ungurul falnic, Osmanul tare,  
Polonul mândru, crudul Tatar  
De el adesea fără cruțare  
Bătuți cu toții au fost amar.*

Iată dar că și noi Românii avem oamenii noștri mari. De ce dară să împrumutăm dela strămoși, aceea ce avem noi și poate mai bun decât ei? Căci judecând drept, nu iubirea de patrie l-a îndemnat pe Coriolan a se jertfi, ci iubirea de mamă. Despre Brutus? Tuturor sunt cunoscute cuvintele lui Caesar: „Și tu fiul meu Brutus?“. Și apoi nu numele face pe om, ci omul își face numele și renumele. Astfel pe eroul dela Călugăreni, numele de *Mihai* nu l-a împiedecat de a deveni cel mai strălucit luceafăr al neamului românesc; precum numele de *Nicolae* nu l-a împiedecat pe dl Iorga de a deveni unul dintre cei mai mari savanți ai Europei; sau pe Horea, Cloșca și Crișan, numele lor de *Vasile Nicula*, *Ioan Oargă* și *Gheorghe Marcu*, nu i-au împiedecat a deveni martirii Neamului Românesc. Tot așa pe Cuza-Vodă, numele *Alexandru*, nu l-a împiedecat de a deveni cel mai mare și cel mai iubit Domn.

Avem noi destule nume creștine de ale oamenilor mari ai Neamului nostru ca: Ștefan, Mihai, Mircea, Alexandru (Cuza), Constantin (Brâncovean), Matei (Basarab), Vasile (-Lupu-Alesandri), Petru (-Rareș-Movilă), Tudor (Vladimirescu), Andrei (-Șiaguna-Mocioni-Mureșan), Dimitrie (-Cantemir-Țichindeal), Avram Iancu, Mihail (-Eminescu-Cogălnicean), etc. etc. Și apoi în familiile mari românești nu se știe să fi purtat cineva vre'un nume român, ci tot nume creștine obicinuite la popor.

De acela ar fi bine să mai rărîm în viitor cu: Coriolani, Octaviani, Bruți, Cai, Camili,

Epaminonzi, etc. și să dăm copiilor noștri nume creștine de ale noastre din popor, ceia ce nu-i va împiedeca de a ajunge la renume, prin muncă și vrednicie și cu ajutorul lui Dumnezeu, căci „Nihil sine Deo“.

Iar dacă cineva, totuși ar vrea cu orice preț un nume roman pentru odrasla sa, apoi să caute în sinacsarele mineilor din biserică și va găsi acolo nume romanc-creștine ca: Apost. Tit, Corneliu sutașul, Eugenie, Claudiu, Secund, Longhin, Severian, Leon, Valcriu etc. nume primite de biserică noastră ortodoxă.

Totuși e cu mult mai bine să dăm nou-născuților nume de ale neamului nostru și ce avem noi să nu împrumutăm dela alții. Căci ce avem noi e mai bun și mai de valoare pentru că e al nostru.

Pr. Ilie Ciorei.

## Iubește, ca să fii iubit.

— Iubirea. —

*„Vă dau poruncă nouă, ca unul pe altul să vă iubiți. După cum eu v'am iubit pe voi, așa și voi unul pe altul să vă iubiți“.* (Ioan c. XIII, v. 34).

Dumnezeul cerului și al pământului, din marea iubire ce a avut-o față de tot cecece a creat, a creat și pe om, înfrumusețându-l după chipul și asemănarea Lui. Lui i-a dat să moștenească, să se ferească și să iubească pe Dumnezeu, tot așa cum și El l-a iubit.

Bărbatul își iubește femeia, femeia își iubește bărbatul și de aici traiul lor împreună până la bătrânețe nedespărțiți. Părinții își iubesc copiii, copiii își iubesc părinții și tot cecece cer copiii dela părinți, părinții împlinesc cererea lor din iubire. „Ascultă și iubește pe tatăl tău și mama ta, ca să nu fii blăstămat ci binecuvântat și astfel să trăești mulți ani fericiți pe acest pământ“.

Am fost<sup>1)</sup> într'o societate și acolo am auzit:

— „Ați auzit ce-a făcut acel fiu nerecunoscător?“ Și povesti așa:

— „Cu toate că tatăl său l-a iubit peste măsură de mult și l-a încărcat cu toate bună-tățile, el l-a asuprit mereu, până ce acum l-a legat, l-a bătut și l-a alungat din casă, scui-pându-l și batjocorindu-l...“

Toți cei de față, într'un glas, strigară:

— „Impotriva unui asemenea fiu ar trebui să sărim toți și să-l ucidem cu pietre...“

Un credincios, care tăcuse până atunci, grăi:

— „Drept e, asemenea faptă este spre pedeapsă, dar, iubiții mei, mai înainte de a lua piatra să dăm în el, cred că ar fi mai bine să o aruncăm asupra noastră înșine...“

Mirați, ceilalți întrebară:

— „Cum? De ce?“ Omul răspunse cu durere:

— „Fiindcă și noi avem un tată care ne iubește peste măsură și ne încarcă cu toate bună-tățile și la fel cu fiul cel nerecunoscător facem și noi: Îl asuprim, Îl batem, Îl legăm, Îl scui-păm și-L alungăm prin faptele noastre. Este, știm prea bine, Domnul nostru Iisus Hristos, ai cărui fii nerecunoscători suntem noi... Așa că, mai întâi, asupra noastră piatra...“

Cei de față căzură în grea tăcere.

Dumnezeul părinților noștri este Tatăl nostru, al tuturor, și noi suntem copiii Lui iubiți. El ne iubește și noi datori suntem a-L iubi. „Ascultă și iubește pe Domnul Dumnezeu părinților noștri, din toată inima ta, din tot cu-getul tău, iar pe aproapele tău, ca pe tine“.

Dumnezeu, din iubire trimite pe Fiul său Iisus Hristos în lume, ca toți ceice cred în El să se mântuiască.

Hristos, din marea iubire ce-a avut-o față de noi, s'a smerit pe sine luând trup omenesc, coborându-se în lumea aceasta. El a iubit pe copii ca și pe părinți, pe sănătos ca și pe bolnav, pe credincios ca și pe cel necredincios, pe împărat ca și pe soldat, căci însuși zice: „Dați împăratului ce este al împăratului și lui Dumnezeu ce este al lui Dumnezeu“.

„Mare poruncă vă dau vouă ca să vă iubiți unii pe alții precum și eu v'am iubit“.

Numai acela dintre noi este cu adevărat un creștin, care iubește. Creștinii cei dintâi au fost martirizați, dați în circuri mâncare fiarelor sălbatice, etc. și numai pentru că se iubeau între ei ca frații și iubeau pe un Hristos care s'a ridicat și avea să se ridice și să fie cunoscut de tot Universul.

Apostolul Macris, în timpul persecuției creștinilor, propovăduia astfel creștinilor în catacombe.

— Fiți buni. Nu urâți nici chiar pe aceia ce vă chinuesc și vă persecută. Hristos — amintiți-vă — iartă pe călăii săi din înaltul crucii sale și totuși, la rădăcina copacului fatal plângea mama lui îndurerată, așa că mai mulți dintre acei ce-L răstigniseră, au zis: „Un drept este omul acesta“ și crezură în El. Prin iubire

1) „Ortodoxia“ anul IV, Nr. 11, pag. 4.

veți învinge suferințele, căci ea este aceea ce naște în suflete speranța. Iubiți-vă și credeți! Iubirea aproapei vă va feri de gânduri rele. Nu judecați faptele fraților voștri, nici pe acelea ale stăpânilor voștri. Iertați greșelile celor ce v'au greșit. Rugați-vă pentru ei, ca să fiți luminați. Iubiți, v'o repet, chiar pe aceia ce v'au făcut rău, pentruca într-o zi ei să zămislească binele. Da, fiți buni, fraților, nu numai pentru speranța răsplătirii de apoi, ci pentru ca să meritați prețioasa bucurie a jertfei. Iubirea poartă în sine prețul ei. Blândețea răspândește mierea ei în suflete. Și o fericire este să simți că îndeplinești virtuțile creștine, că viețuiești în frumusețe și că nu simți nicio josnicie. Iubiți pentru ca să fiți iubiți, după cum viermele de mătasă țese pentru ca îmbrăcămintea admirabilă să fie. Acei ce vă vor vedea, admira-vor faptele ce veți face, sprijiniți prin credință și prin iubire.

Un Constantin Brâncoveanu, domn al Țării românești trebuie să vadă omorîrea fiilor săi și apoi moartea sa, din partea păgânilor turci. Și pentru ce? Pentrucă Turcii cereau să se lapede de legea lui Hristos și să se facă păgân. El nu voia să se lapede de iubirea lui Hristos. Își zicea el, mai bine moartea trupului și învierea sufletului.

Creștinilor, să vă fie pildă acești mucenici, cari au murit pentrucă iubeau pe Hristos. Ei au murit pentru Hristos, iar Hristos a murit pentru noi toți. Și noi datori suntem a iubi și a muri pentru Hristos.

Toate de pe pământ sunt pulbere și vânt. Un singur lucru ne rămâne viu și pentru vecinicie, care ne dă bogăție, mărire și viață. Și aceasta este iubirea.

Iubiți-vă, lumina în voi este, ea este începutul și sfârșitul, căci fără iubire nimica nu are nici un rost.

Un bătrân<sup>2)</sup>, care locuia într'un oraș depărtat, era foarte iubit de păsărelele văzduhului. El le hrănea cu fărâmituri de pâine sau cu grăunțe.

Așa de mult îl iubeau aceste păsărele, încât unele din ele veneau și i se așezau în palma deschisă.

Într-o zi veni la el un prieten bogat, întovărășit de copilul său.

Copilul văzând cum veneau păsărelele la acel bătrân, zise:

— „Eu am să le dau cozonac în loc de pâine și au să mă iubească și mai tare...“

Peste câteva zile, copilul veni din nou la bătrân și i se plânse.

— „Eu le dau cozonac și nu vor să vină la mine...“

Bătrânul îi spuse:

— „Nu e nevoie, copilul meu, să le dai cozonac, căci ele trăesc foarte bine și cu pâine, ci totul depinde să știi cum să dai...“

Și adaugă:

— „Trebuie mai întâiu să le iubești tu, ca apoi să te iubească și ele...“

Așa este și cu sufletele omenești. Ele primesc cu iubire, ceea ce li se dă cu iubire.

Iubirea aceasta v'o doresc tuturor, căci având această iubire, pierd din voi întunecul și urmările întunecului și se va sălășlui în voi lumina cea binecuvântată de Dumnezeu.

Veniți cu toții, mici și mari, apropiați-vă de Mântuitorul sufletelor noastre. Și când preotul dela sf. altar zice la sf. liturghie: „să iubim unii pe alții, ca într'un gând să mărturisim“, atunci voi toți cei de o iubire, dați-vă mâna tuturor și împăcați-vă pentru Hristos.

Pr. Aurelian Șt. Chepic

## Cosmogonia biblică și teoriile științifice.

De Pr. I. Firca,  
Licențiat în Științele Naturale.

(Continuare)

Ci pentru a nu lăsa nici o nedumerire va fi nevoie să precizăm mai de aproape și apoi să disecăm însăși natura și extensiunea „conflictului“ enunțat. Cum am spus în parte mai înainte, disciplinele științifice cari par a contrazice anumite date ale Bibliei sunt *Geologia*, *Paleontologia*, *Biologia*. Iar partea Sf. Scripturi cu care ele vin în conflict, sau mai precis se crede că ar veni în contact este în special capitolul I din *Geneză*, cea dintâi din cele 5 cărți ale lui *Moisi*, în care se povestește într'un stil simplu și sugestiv *Crearea lumii*, a cerului și a pământului și toate cele ce sunt într'ânsele.<sup>1)</sup> Geologia având la rândul ei diferite ipoteze în care încearcă să explice originea lumii „științificește“ — și aceasta este sinonim pentru cei mai mulți cu „în mod mecanic“ și mai ales „fără intervenția vre-unui Creator“ — aci s'a găsit punctul nevralgic al conflictului existent între știința crezută atotputernică și gata oricând a prezenta cele mai verosimile soluții tuturor problemelor ce s'au pus curiozității și dorului

2) „Ortodoxia“, anul IV, Nr. 12, pag. 4.

1) Gen. II 1.

veți învinge suferințele, căci ea este aceea ce naște în suflete speranța. Iubiți-vă și credeți! Iubirea aproapelui vă va feri de gânduri rele. Nu judecați faptele fraților voștri, nici pe acelea ale stăpânilor voștri. Iertați greșelile celor ce v'au greșit. Rugați-vă pentru ei, ca să fiți luminați. Iubiți, v'o repet, chiar pe aceia ce v'au făcut rău, pentruca într-o zi ei să zămislească binele. Da, fiți buni, fraților, nu numai pentru speranța răsplătirii de apoi, ci pentru ca să meritați prețioasa bucurie a jertfei. Iubirea poartă în sine prețul ei. Blândețea răspândește mierea ei în suflete. Și o fericire este să simți că îndeplinești virtuțile creștine, că viețuiești în frumusețe și că nu simți nicio josnicie. Iubiți pentru ca să fiți iubiți, după cum viermele de mătasă țese pentru ca îmbrăcămintea admirabilă să fie. Acei ce vă vor vedea, admira-vor faptele ce veți face, sprijiniți prin credință și prin iubire.

Un Constantin Brâncoveanu, domn al Țării românești trebuie să vadă omorîrea fiilor săi și apoi moartea sa, din partea păgânilor turci. Și pentru ce? Pentru că Turcii cereau să se lapede de legea lui Hristos și să se facă păgân. El nu voia să se lapede de iubirea lui Hristos. Își zicea el, mai bine moartea trupului și învierea sufletului.

Creștinilor, să vă fie pildă acești mucenici, cari au murit pentru că iubeau pe Hristos. Ei au murit pentru Hristos, iar Hristos a murit pentru noi toți. Și noi datori suntem a iubi și a muri pentru Hristos.

Toate de pe pământ sunt pulbere și vânt. Un singur lucru ne rămâne viu și pentru vecinicie, care ne dă bogăție, mărire și viață. Și aceasta este iubirea.

Iubiți-vă, lumina în voi este, ea este începutul și sfârșitul, căci fără iubire nimica nu are nici un rost.

Un bătrân<sup>2)</sup>, care locuia într'un oraș depărtat, era foarte iubit de păsărelele văzduhului. El le hrănea cu fărâmituri de pâine sau cu grăunțe.

Așa de mult îl iubeau aceste păsărele, încât unele din ele veneau și i se așezau în palma deschisă.

Într-o zi veni la el un prieten bogat, întovărășit de copilul său.

Copilul văzând cum veneau păsărelele la acel bătrân, zise:

— „Eu am să le dau cozonac în loc de pâine și au să mă iubească și mai tare...”

Peste câteva zile, copilul veni din nou la bătrân și i se plânse.

— „Eu le dau cozonac și nu vor să vină la mine...”

Bătrânul îi spuse:

— „Nu e nevoie, copilul meu, să le dai cozonac, căci ele trăesc foarte bine și cu pâine, ci totul depinde să știi cum să dai...”

Și adaugă:

— „Trebuie mai întâiu să le iubești tu, ca apoi să te iubească și ele...”

Așa este și cu sufletele omenești. Ele primesc cu iubire, ceea ce li se dă cu iubire.

Iubirea aceasta v'o doresc tuturor, căci având această iubire, pierd din voi întunecul și urmările întunecului și se va sălăslui în voi lumina cea binecuvântată de Dumnezeu.

Veniți cu toții, mici și mari, apropiați-vă de Mântuitorul sufletelor noastre. Și când preotul dela sf. altar zice la sf. liturghie: „să iubim unii pe alții, ca într'un gând să mărturisim”, atunci voi toți cei de o iubire, dați-vă mâna tuturor și împăcați-vă pentru Hristos.

Pr. Aurelian Șt. Chepic

## Cosmogonia biblică și teoriile științifice.

De Pr. I. Firca,

Licentiat în Științele Naturale.

(Continuare)

Ci pentru a nu lăsa nici o nedumerire va fi nevoie să precizăm mai de aproape și apoi să disecăm însăși natura și extensiunea „conflictului” enunțat. Cum am spus în parte mai înainte, disciplinele științifice cari par a contrazice anumite date ale Bibliei sunt *Geologia*, *Paleontologia*, *Biologia*. Iar partea Sf. Scripturi cu care ele vin în conflict, sau mai precis se crede că ar veni în contact este în special capitolul I din *Geneză*, cea dintâi din cele 5 cărți ale lui *Moisi*, în care se povestește într'un stil simplu și sugestiv *Crearea lumii*, a cerului și a pământului și toate cele ce sunt într'ânsele.<sup>1)</sup> Geologia având la rândul ei diferite ipoteze în care încearcă să explice originea lumii „științificește” — și aceasta este sinonim pentru cei mai mulți cu „în mod mecanic” și mai ales „fără intervenția vre-unui Creator” — aci s'a găsit punctul nevralgic al conflictului existent între știința crezută atotputernică și gata oricând a prezenta cele mai verosimile soluții tuturor problemelor ce s'au pus curiozității și dorului

2) „Ortodoxia”, anul IV, Nr. 12, pag. 4.

1) Gen. II 1.

Dar de aci până la a afirma o succesiune continuă a acestor forme, o descendență a lor unele din altele, de a formula teorii cari să explice aceste premise preconceptuate, de a explica taina apariției vieții într'un fel sau într'altul, în toate felurile posibile afară de intervenția directă a unui Creator, e distanță enormă și în acest domeniu de fapte nu mai e nimic precis, totul e arbitrar, subiectiv, bazat pe bunul plac, căci geologul și paleontologul au trecut granița în domeniul filosofului.

(Urmează)

**Tribunul Banatului naționalist-ortodox.**

## Dr. Mihai Groșșianu.

Dr. Mihai Groșșianu face parte din strălucita falangă a Românilor bănățeni, din acea faimoasă falangă a marilor talente pentru unitatea neamului românesc care a strălucit mai puternic și a contribuit în măsură imensă la emanciparea poporului bănățean.

Om de necontestată valoare care va trebui să ocupe un loc de onoare în istoria Banatului naționalist-ortodox.

Minte viaie, talent scriitor, suflet înzestrat cu cele mai nobile calități care luminează lutul omenesc. Din liniile aristocratice ale feței, din armonia gesturilor din figura aceasta cezariană îți defilează majestos vrednicia unui temperament de luptător. Dr. Mihai Groșșianu este cea mai autentică figură reprezentativă a Banatului.

Nu există om din Carașul, de unde a plecat, să nu pomenească cu sfîntenie numele lui.

Carașul se identifică cu el și el se identifică cu Carașul. De aceea înființarea județului nostru lui se datorește.

Inima lui este și inima Banatului. Sbuiciumul și frământarea lui pentru o soartă mai bună a satelor bufenilor din Banat este drumul său spre o continuă trudă pe calea Golgotiei.

Bufenilor bănățeni le place seninătatea cu care Dr. Mihai Groșșianu se dăruiește lor.

Iată de ce marile simpatii ale bănățenilor sunt pe deplin justificate și nu fac decât să aducă încă un imbold muncii neprecupețite, ocrotitorului marelor deziderate bănățene, Dr. Mihai Groșșianu.

Dr. Mihai Groșșianu s'a ilustrat în toate acțiunile mari ale Banatului.

E aproape jumătate de secol de când deține calitatea de deputat în soboarele Bisericii ortodoxe.

Politica național bisericească bănățeană a fost influențată în mare măsură de puterile sale. Intreaga activitate bisericească a Dr. Groșșianu îndreptățește încadrarea sa în lumea marilor bărbați ortodoci. Străduințele sale de a creia din Frăția ortodoxă, a cărei președinte de onoare este, un focar de cultură și propagandă religioasă, par a îmbrăca o formă de o importanță capitală.

Dr. Mihai Groșșianu și-a făcut din ortodoxie un ideal al vieții. Este un mare ortodox. Mare prin concepțiile lui, mare prin energia și entuziasmul său.

În epoca tulbure dela 1918 când s'a deslănțuit revoluția, Dr. Mihai Groșșianu cu mintea și cu sufletul, cu voința și cu credința, cu entuziasmul și cu sacrificiul

lui a fost în fruntea gărzilor naționale din Caraș. A adresat proclamația istorică a reîntregirii națiunii Cărășene cu mult înaintea Ardealului; a fost primul deci, care a zorit să sfarme un jug și să pue umărul la rotungirea hotarelor noastre.

Un singur gest să fi făcut atunci, un singur gest de răsvrățire și toată masa aceea docilă l-ar fi urmat oriunde și pretutindeni. Dar mâna de fier a Dr. Groșșianu a evitat catastrofa revoluționară.

Dr. Mihai Groșșianu a mai deținut și frumoasa funcție de procuror general. Este de ajuns să ne gândim cum a știut să înfrunte toate greutățile legate de înceturile justiției în Ardeal care o ridică la treapta de merit ca instituție primordială de stat.

Plin de energie a făcut ordine fără greutate. Puțini procurori înaintea lui, și puțini după el s'au ridicat la prestigiul cu care a reprezentat Ministerul public.

După ce lasă roba, trece la bară. Aici prin ținuta impecabilă și energia maestrului de bară cât și prin pregătirea sa câștigă procese grele și importante. Grație acestor însușiri, în exercitarea profesiei sale, unanimitatea advocaților din Banat îl aleg președintele lor.

În orice post încredințat, fie în calitate de căpitan al gărzilor naționale, fie de procuror general, fie de senator, fie ca președinte al atâtor societăți, a avut o admirabilă pricepere în fructificarea talentului, dezvoltând o uimitoare activitate. Pe ori unde a trecut a lăsat urme de rodire.

Cuvântările Dr. Mihai Groșșianu la toate întrunirile naționale ori profesionale sunt suliți de foc, iar broșurile și articolele sale te cotropesc cu violența deslănțuirilor stihiale făcute într'un spirit de autentică creațiune teologică.

Dar ceace a adus fama Banatului prin Dr. Mihai Groșșianu a fost marea și întâia adunare națională de profesioniști cărturari, a tuturor breslelor de meserie și plugărie ținută la București în 13 Noemvrie 1937 sub președenția lui.

Dintru început Dr. Groșșianu a fost dușman partidelor politice. Ideia de breaslă la el n'a constituit un act politic.

„Credința mea politică este și va rămâne cea tradițională, mărturisită în tot trecutul vieții mele și dovedită în fapte până la mucenicie. Eu, deasupra tuturor partidelor, mai întâi de toate sunt fiul națiunii mele române“.

Nu mai e nevoie să înșir mai departe părerile Dr. Groșșianu despre politica trecută, fiind întotdeauna îndurerat de ravagiile pe care internaționalismul cu democrația deșanțată le facea în rândul poporului.

Cred ca ar fi de prisos să scriem mai multe. Personalitatea Dr. Groșșianu depășește cadrul unui articol de ziar oricât de complex ar fi. Dr. Groșșianu este original prin spirit și atitudine, prin fire și concepție. Stăpân pe o vastă cultură clasică, modest însă, el se numără printre acei bănățeni, care după Unire n'a știut să-și trâmbezeze calitățile și să-și pună valoarea în evidență.

Noi nu pledăm pentru Dr. Mihai Groșșianu. Nici n'ar avea nevoie de pledoria noastră. Avem însă o sacră datorie de a constata că Dr. Mihai Groșșianu a fost primul care a aderat la principiile de breslă și s'a încadrat în Frontul Renașterii Naționale. Aici a intrat ca la un Ierusalim ai tămăduirii noastre.

La marele sobor al Invierii întru Româniism dela Timișoara prezidat de Prea Sfințitul Episcop și stăpân al Caransebeșului Dr. Vasile Lazarescu, glasul solemn al

Dr. Groșianu a eșit ca din clopotul unui turn. Prin el a sunat clopotul marelui praznic împăciuitoar al Renașterii naționale bănățene.

Dr. Mihai Groșianu este în plină vigoare sufletească și ar putea corespunde oricărei misiuni cu care l-ar însărcina țara.

El depășește cadrul revendicărilor bănățene. Dece întârzie acest omagiu!

Iosif Crețu.

## Codul pensiilor publice.

— **Lucrarea d-lor Petru Giurginca și Dr. Ion Coconețu.** —

Iată o lucrare de cea mai mare importanță și utilitate pentru funcționari, pensionari și autorități.

D-l Petru Giurginca, subdirectorul Casei generale de pensii, fiu al Bănățului nostru, cu d-l Dr. Ion Coconețu, directorul Casei de pensii a Teatrelor, cu competența indiscutabilă, ce le însoțește numele, au adus, prin această lucrare vastă, marelui lumii a funcționarilor și pensionarilor din țara noastră, un imens serviciu întru cunoașterea de cu vreme, respective întru validitatea drepturilor lor, în preajma pensionării, sau în calitatea lor de pensionari.

Lucrarea cuprinde în cele 450 de pagini o expunere sistematică a Legii generale de pensii, pusă la punct cu toate modificările, adnotată cu jurisprudența la zi și cu peste 150 legi speciale, privind dreptul la pensie.

Mai cuprinde întreaga legislație privitoare la materia pensiilor, inclusiv legile de pensii din teritoriile alipite existente până la 1 Octombrie 1925.

Partea II-a a lucrării este consacrată unui îndreptar practic și amănunțit, pe înțelesul tuturor, în ce privește procedura pentru valorificarea oricărui drept, pe care legile de pensii le acordă în anumite împrejurări.

Cu această carte la mână vor înceta orbările candidaților la pensionare în vastul labirint al legislației rigide în materie.

Unde mai punem limba ușoară, înțeleasă de toată lumea, începând cu slujbașul cel mai de jos, până la cel mai înalt funcționar!

Din această cauză nu preget să recomand cu toată căldura această prețioasă călăuză, prima și singura în această formă, enorm de bogată în îndrumări și sfaturi, — ca o comoră neprețuită în diferitele împrejurări grele și întunecoase, în cari funcționarul ajuns în preajma ieșirii la pensie, adeseori își crede pierdute anumite drepturi.

D-l Petru Giurginca și-a mai asigurat un binemeritat titlu la profunda recunoștință a clerului român din Ardeal și Banat, prin uriașele, aș putea zice supraomeneștile d-sale eforturi pentru susținerea preoțimii, respectiv a funcționarilor eclesiastici în Casa generală de pensii, a statului român.

Prețul de 250 Lei (plus porto) trimis înainte — adresa: Petru Giurginca, București, Casa generală de pensii — este neînsemnat în raport cu folosul ce ni-l oferă această carte, mai ales dacă ne gândim, că prin îndrumările și sfaturile ce cuprinde, suntem cruțați de spesele, pe cari altfel le-am irosi către atâți și atâți samsari ce se îmbulzesc obraznic și cu cari bieții pensionari mai totdeauna trebuie să împartă sumele, ce, pe bun drept, și așa li-ar fi revenit.

† *Dr. ANDREIU BUZDUG. La încheierea foii primim trista veste despre trecerea la fericire a blândului și bunului profesor dela Academia teologică din Cluj, preotul Dr. Andreiu Buzdug. Răposatul, ca autor de manuale școlare și de predici a fost cunoscut și apreciat în eparhia noastră, iar Prea Sfințitul Părinte s'a bucurat de calda prietenie a profesorului Dr. Buzdug.*

*Dumnezeu să-l așeze pe tânărul său slujitor în locurile dreptilor Săi!*

## Ș T I R I

**Sărbătorirea primei aniversări a Constituției „Regele Carol II”.** Se împlinește un an decând noua Constituție a adus Țării noastre pacea și liniștea dorită! Evenimentul acesta se sărbătorește printr'un program impunător, organizat în întreaga țară. În Alba-Iulia, unde va fi prezent Luni Majestatea Sa Regele nostru Carol II, se fac intense pregătiri pentru sărbătorirea acestui fericit eveniment. La Rezidențele Ținuturilor, în capitalele de județe și în toate școlile din țară serbările se fac după un program stabilit.

**I. P. S. Patriarh Miron a plecat în Franța.** Miercuri a părăsit țara I. P. S. Patriarh Miron, însoțit de P. S. Arhiepiscopul Emilian, plecând spre Franța. I. P. S. Sa va ramâne câțeva vreme în Cannes pentru a se odihni.

**Inițiativă frumoasă** a luat Corpul profesorilor dela Academia noastră teologică, hotărând organizarea de conferințe pe durata Postului Mare. Cea dintâi o ține astăzi păr. protosincel Dr. Laurențiu Busuioc despre *Ortodoxie ca forță și orientare spirituală.*

**Parastas** a fost săvârșit Dumineca trecută din prilejul împlinirii celor 50 de ani dela moartea mult regretatului episcop Ioan Popasu, reînțemeietorul Episcopiei — în biserica noastră catedrală.

**„Imobilul lojei francmasonice din Sighet a fost cedat Episcopiei ortodoxe”.** Vestea o luăm după ziarul „Timpul”, pe care îl credem bine informat. Dealtfel nu se face decât o restituire, căci bieții Români, cu truda lor au cărat piatră pe piatră și au zidit, nu francmasonii.

## Publicațiune de licitație.

Pe baza încuviințării Venerabilului Consiliu Eparhial Nr. 4473 E. ex 1938 din 22 Iulie 1938, se publică licitație minuendă pentru lucrarea unui iconostas și a unui chivot din lemn sculptat, pe ziua de **5 Martie 1939**, orele 11:30 a. m., care se va ține în sf. biserică din Macoviște, protopresbiteratul Bisericii-Albe.

Planul și devizul se pot vedea zilnic la oficiul parohial ort. rom. din Macoviște.

Ofertele se vor prezenta în scris până la 5 Martie a. c., ora 9 a. m.

La orele 11:30 se va începe licitația verbală, urmând ca Consiliul parohial să decidă liber, dând lucrarea celui licitant care prezintă mai multă garanție, adică acelaia în care Consiliul va avea mai mare încredere.

Licitanții vor depune pe lângă ofertă 10% din valoarea lucrării în numerar sau efecte de stat, cari se vor restitui după colaudare.

Contractul devine obligator pentru măestrul căruia i se va da lucrarea imediat după semnare, iar pentru Consiliul parohial, adică pentru comuna bisericească, numai după aprobarea Venerabilului Consiliu Eparhial.

Macoviște la 25 Februarie 1939.

Preot **Dr. Iacob Crețiu**  
președinte.

Inv. **Emanuil Imbri**  
secretar.

## Publicațiune de licitație.

Nr. 939 E. ex 1939.

În baza deciziei Consiliului eparhiei ort. rom. a Caransebeșului din 14 Februarie a. c. Nr. 939 E. ex 1939 se publică licitație cu oferte închise pentru darea în întreprindere a lucrărilor de zidire a unei case în Buziaș, str. Avram Iancu Nr. 22—23 și a celorlalte lucrări, specificate în actele de zidire, eventual numai a unei părți a acestor lucrări din urmă.

Planul, devizul de spese și condițiunile de licitație se pot vedea în cancelaria secției economice a Consiliului eparhial în Caransebeș, în cursul orelor oficiale.

Concurenții vor înainta deodată cu ofertele închise și vadiul de șesă (6) % din suma de 737.000 lei, adică din valoarea totală a lucrărilor după devizul de spese și anume în bani gata sau în hârtii de valoare acceptabile.

Afară de aceea se va reține câte zece (10) % din fiecare rată, devenită scadentă, din prețul lucrărilor.

Redactor responsabil: **NICOLAE CORNEAN**, consilier eparhial.

Antreprenorul, căruia i se va adjudeca lucrarea va solvi proiectantului prețul elaboratelor acestuia în sumă de 22.000 (douăzeci și două mii) lei și va suporta impozitul proporțional după contract, cât și toate celelalte sarcini cuprinse în condițiunile de sarcini.

Concurenții nu pot pretinde nici diurne, nici spese de deplasare, nici altfel de spese.

Consiliul eparhiei ort. rom. a Caransebeșului și-a rezervat dreptul a decide liber asupra ofertelor ce vor intra, fără considerare la rezultatul licitației și a da lucrările spre executare aceluia antreprenor în care va avea mai mare încredere sau eventual a respinge toate ofertele fără nici o motivare.

Ofertele specificate, închise și sigilate, au să intre în cancelariile diecezane din Caransebeș pe adresa „Consiliului eparhiei ort. rom. a Caransebeșului” până inclusiv Marți în 7 Martie 1939.

Caransebeș din ședința, Consiliului eparhial, ținută în 14 Februarie 1939.

Episcopul:

† **VASILE**

2—3

Nou!

Au sosit în depozitul

# LIBRĂRIEI DIECEZANE

și se află de vânzare următoarele obiecte bisericești:

CRUCI, LITIERE,

CANDELE

diferite mărimi,

COROANE,

CHIVOTURI

din metal,

CĂDELNITE,

CANDELE

pentru școli,

COPII,

DISCURI, STELUȚE,

LINGURIȚE,

PRĂZNICARE,

ICOANE

din metal

toate lucrute în stil bizantin  
cu prețuri reduse.